

WYNIKI I PÓŁROCZA

Cele i zadania roku 1989 są jednocześnie wyznacznikiem 2-letniego (do 1990 r.) Planu Konsolidacji Gospodarki Narodowej.

Główne dziedziny działalności preferowanej przez rząd to:

- rozwój rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego
- rozwój budownictwa mieszkaniowego
- ochrona środowiska przyrodniczego.

Rozwojowi w/w dziedzin oraz rozwojowi stosunków rynkowych służyć będą: ograniczenie bezpośredniej ingerencji państwa w bezpośrednią działalność przedsiębiorstw, stabilizacja podstawowych przepisów określających funkcjonowanie jednostek gospodarczych oraz rozwój rynku zaopatrzeniowego, dewizowego i kapitałowego.

Działalność naszego przedsiębiorstwa w warunkach prób u rynkowania gospodarki w I półroczu br. przedstawia się następująco:

W zakresie produkcji towarowej wykonano następujące ilości wagonów:

- platforma typu 424Z — 117 sztuk tj. o 7 szt. więcej niż planowano,
- platforma typu 426Za — 152 sztuki tj. zgodnie z planem,
- cysterna typu 438R — 16 sztuk tj. o 4 sztuki mniej niż planowano,
- cysterna typu 438Ra — 40 sztuk tj. zgodnie z planem,
- cysterna typu 438Rb — 11 sztuk tj. o 1 szt. mniej niż planowano,
- cysterna typu 435Ra — 73 sztuki tj. o 8 sztuk mniej niż planowano,
- cysterna typu 908R — 353 sztuki tj. o 1 sztukę więcej niż planowano,
- wagon specjalny 421S — 10 sztuk tj. zgodnie z planem.

Ogółem wykonano 772 sztuki wagonów towarowych.

Z uwagi na znaczny niedobór zatrudnienia — 64 osoby w stosunku do planu — nie wykonano 12 sztuk wagonów cystern typu 437Ra.

W I półroczu wykonano 755 sztuk kontenerów na zaplanowane 712 sztuk.

Niżej przedstawiamy podstawowe wskaźniki produkcyjno-ekonomiczne I półrocza:

1. Produkcja wagonów (ogółem):

- a) zadania wg planu — 789 szt.
- b) wykonanie — 772 szt.

2. Produkcja kontenerów (ogółem):

- a) zadania wg planu — 712 szt.
- b) wykonanie — 755 szt.

3. Wartość sprzedaży ogółem (w tys. zł wg cen zbytu)

- a) wielkość planowana — 14.129.902,0
- b) wykonanie — 14.614.923,0

Wykonanie stanowi 103,4 planowanej sprzedaży I półrocza i 46,2% zaawansowania zadań roku.

4. Wartość eksportu

- w tys. zł wg cen zbytu
- a) wielkość plan. — 7.088.435,0
- b) wykonanie — 7.195.072,0
- w dewizach (realizacja eksportu)
- a) obszar I — 19.184 tys. Rbl
- b) obszar II — 1.760 tys. USD

Należy zaznaczyć, że zadania I półrocza realizowane były przy niepełnym zatrudnieniu wynoszącym zaledwie 1459 osób na zaplanowane 1523. Oznacza to niedobór 64 osób. Braki kadrowe głównie na stanowiskach robotniczych w bezpośredniej produkcji, to obok trudności materiałowo-kooperacyjnych (niepełne dostawy zbiorników 908 R z Huty Ferrum, odlewy z „Mystalu” Myszków i Huty „Małapanew” w Ozimku) najpoważniejsze problemy, z którymi boryka się nasz zakład.

Wypada jeszcze dodać, że średnia płaca za okres 6-ciu miesięcy br. wyniosła 96.220 zł, co stanowi wzrost o 110% do analogicznego okresu roku ubiegłego.

mgr J. Rypińska

P.S. Średnia płaca (z rekompensatami i z zyskiem za I półrocze) za 8 m-cy 1989 roku wyniesie 120.247 zł, co stanowi wzrost do ub.r. o 161,2%.

W numerze:

Wyniki I półrocza, Wybory w NSZZ „Solidarność”, Nasza pozycja, A jednak Wieleń, Trzy razy pomyśl, raz zrób, Świdnickie aktualności, Sukcesy świdnickich szkół, Konkursy racjonalizatorskie, Kadra techniczna.

WAGONOWIEC

MIESIĘCZNIK ZAŁOGI FABRYKI WAGONÓW „ŚWIDNICA”

NR 7/8 (159-160)

LIPIEC-SIERPIEŃ 1989 R.

SOLIDARNOŚĆ

inż. LUDWIK TOBIASZ

Przewodniczący Komisji Zakładowej

Tymczasowa Komisja NSZZ „Solidarność” przy Fabryce Wagonów „Świdnica” postanowiła zwołać w dniu 29 czerwca br. Walne Zebranie swych członków celem przeprowadzenia po prawie ośmioletniej przerwie wyborów do władz odrodzonego się na nowo Związku.

Na czele Komitetu Organizacyjnego przygotowującego Walne Zebranie stanął Przewodniczący Tymczasowej Komisji NSZZ „Solidarność” — Mirosław Gerlach. Wprowadzie obyło się tym razem bez prowadzenia kampanii przedwyborczej, to jednak odnotować można było w tym czasie znaczne ożywienie działalności poszczególnych ogniw ruchu związkowego w zakładzie jak i uaktywnienie się wielu szeregowych członków NSZZ „Solidarność”.

29 czerwca do Gabinetu Metodycznego (świetlica FWS) przybyło ponad 200 osób, aby uczestniczyć osobiście w tworzeniu się na nowo władz odrodzonego Związku Zawodowego NSZZ „Solidarność”. Prezydium Komitetu Organizacyjnego powierzyło przewodnictwo Walnego Zebrania Ob. Wincentemu Harasimiukowi z działu ZBK, który na wstępie przedstawił porządek dzienny obejmujący w zasadzie dwa punkty, tj.:

1. Wybory władz związkowych,
  2. Zapytania członków Związku.
- Przed rozpoczęciem powołania poszczególnych komisji Walnego Zebrania, okolicznościowe wystąpienie nawiązujące do aktualnej sytuacji społeczno-politycznej w kraju i regionie świdnickim, wygłosił inż. Ludwik Tobiasz, który do 13 grudnia 1981 r. pełnił w naszym zakładzie funkcję Przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”.

Obecność na zebraniu oraz wystąpienie inż. L. Tobiasza zostało przyjęte przez zebranych gorąco i entuzjastycznie. Następnie po zakończeniu spraw proceduralnych przystąpiono do wyborów Komisji Zakładowej i Komisji Rewizyjnej, których skład podajemy poniżej.

Komisja Zakładowa NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

1. Morawski Wiesław — W1
2. Cygan Tadeusz — W2
3. Drożowski Józef — W5
4. Kociolek Władysław — W8
5. Osowska Irena — HH
6. Turzyńska Bronisława — TP
7. Karwacki Stanisław — DKJ
8. Wiktor Jan — TT
9. Tobiasz Ludwik —
10. Harasimiuk Wincenty — ZBK
11. Żak Marek — TM
12. Tomaszewski Józef — TN

13. Uczkuronis Henryk — TN
14. Szarek Tadeusz — TE
15. Szymański Andrzej — DSP

Komisja Rewizyjna

1. Daniela Czub — przewodnicz.
2. Józef Łopata — członek
3. Jan Gawroński — członek

W głosowaniu tajnym spośród 3 zgłoszonych kandydatów wybrano Przewodniczącą Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”, którym został inż. Ludwik Tobiasz.

W części informacyjnej na pytania zebranych, odpowiedzi udzielił Dyrektor FWS mgr Kazimierz Chmielewski, który przede wszystkim omówił obecną sytuację finansową zakładu. W imieniu Redakcji „Wagonowca” nowo wybranemu Przewodniczącemu Komisji Zakładowej oraz wszystkim wybranym członkom władz NSZZ „Solidarność” składamy serdeczne gratulacje i życzenia owocnej działalności na rzecz załogi oraz pomyślnego rozwoju naszej fabryki.

T.K.

P.S. Ze względu na jeszcze czasową nieobecność w zakładzie Ludwika Tobiasza zapowiadamy z nim wywiad przedstawimy czytelnikom „Wagonowca” w następnym numerze.

POWRÓT SZTANDARU

Czwartek 29 czerwca 1989 r. godz. 14-ta. Przed główną bramą wyjazdową z zakładu stoi w skupieniu kilkuset osobowy tłum pracowników Fabryki Wagonów „Świdnica”. Są to głównie członkowie zalegalizowanego od niedawna Niezależnego Samorządowego Związku Zawodowego „Solidarność”, którzy obchodzą dziś podwójną uroczystość.

Po pierwsze, w dniu dzisiejszym odbędzie się Walne Zebranie NSZZ „Solidarność” celem przeprowadzenia wyborów do władz Związku. Po drugie: po prawie ośmioletniej nieobecności wraca do fabryki sztandar zakładowej organizacji NSZZ „Solidarność”.

(dokończenie na str. 2)

Po ośmiu latach sztandar związkowy NSZZ „Solidarność” ponownie wraca do fabryki Inż. Ludwik Tobiasz przekazuje sztandar początkowi sztandarowemu.

A JEDNAK WIELEŃ

Stacja wodna FWS w Wieluniu cieszy się coraz większą popularnością wśród „Wagoniarzy”. Na str. 3 przedstawiamy foto-reportaż z Fstyną rekreacyjną, który został zorganizowany przez Ognisko TKKF z okazji 22 Lipca.

POWRÓT SZTANDARU

(dokończenie ze str. 1)

Tak więc doniosłość tych wydarzeń jest najwyższej rangi zarówno dla związkowców „Solidarność” i chyba nie tylko dla nich.

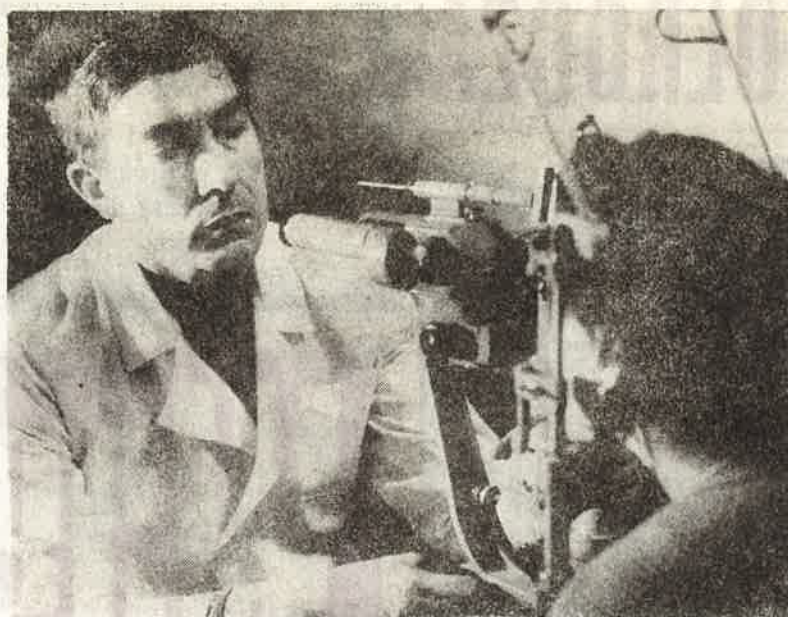
Sztandar, na którego przybycie oczekiwało przeszło 400-tu członków NSZZ „Solidarność” i nieliczna jeszcze grupa sympatyków tej organizacji związkowej, był w 1981 r. sztandarem ponad 96 procent stanu osobowego załogi Fabryki Wagonów.

W tym miejscu wypada przypomnieć, że ponad 8 lat temu 19 marca 1981 r. na placu kontenerowym obok malarni odbyło się uroczyste poświęcenie ufundowanego przez członków NSZZ „Solidarność” związkowego sztandaru. W uroczystości tej razem

z załogą FWS wzięła udział liczna rzesza mieszkańców Świdnicy oraz zaproszeni goście z innych regionów.

Dla przypomnienia dodam, że aktu poświęcenia sztandaru dokonał wówczas metropolita wrocławski ks. biskup Henryk Gulbinowicz.

No cóż, są to odległe już czasy, ale rzeczywistość zaskakuje nas dziś coraz bardziej nieprawdopodobnymi wydarzeniami. Mam nadzieję, że sztandar organizacji NSZZ „Solidarność” stanie się na nowo symbolem robotniczej solidarności w walce o sprawiedliwość, demokrację i dostatki ludzi pracy.

Podziękowanie

**Pułkownik Służby Medycznej
Północnej Grupy Wojsk
Armii Radzieckiej
KONSTANTIN WALENTYNOWICZ
USTINOW**

Dyrekcja i Rada Pracownicza w imieniu załogi Fabryki Wagonów „Świdnica” w Świdnicy składają wyrazy uznania i wdzięczności za niesienie bezinteresownej pomocy lekarskiej naszym pracownikom i ich rodzinom.

Dzięki Pańskim zdolnościom, wiedzy i zaangażowaniu w szlachetnej służbie dla dobra człowieka, wielu naszych rodaków mogło pozbyć się wady krótkowzroczności, a tym samym odzyskać sprawność wzroku i radość życia.

W imieniu kierownictwa naszego zakładu, a przede wszystkim licznej rzeszy Pańskich pacjentów składamy serdeczne podziękowanie oraz wyrazy wdzięczności za wykonanie wielu skomplikowanych operacji okulistycznych, udzielanie porad i konsultacji.

W związku z zakończeniem służby wojskowej w Polsce, życzymy Panu wszelkiej pomyślności w życiu zawodowym i osobistym oraz wiele satysfakcji z niesienia pomocy medycznej swoim pacjentom. Proszę pamiętać, że w naszej załodze i wśród mieszkańców Świdnicy zyskał Pan wielu oddanych przyjaciół.

Z serdecznym pozdrowieniem!

**DYREKTOR PRZEWODNICZĄCY
RADY PRACOWNICZEJ**
mgr Kazimierz Chmielewski Eugeniusz Urban
Świdnica, 1989-08-24

branżowy przemysłu znajdujemy się na 10 miejscu w ramach Przemysłu Środków Transportu (ogółem 62 jednostki). W ocenie wyników naszego przedsiębiorstwa zaznaczono również pewną niekorzystną tendencję. Chodzi o fakt, że wskaźnik ostrzegawczy nr 6 — kary za szkodliwość dla środowiska — przekroczył wartość krytyczną. W ramach tej samej grupy branżowej 1 miejsce zajęła Słocznia „Wisła” w Gdańsku (779,6 pkt), a 5 miejsce nasz współdziaławiec w

branżowym przemyśle. Nie ma więc tu miejsca na „uznaniowość”. Na podstawie dokonanej oceny istnieje możliwość porównywania wyników poszczególnych przedsiębiorstw przemysłowych oraz wyników przedsiębiorstw w ramach grup gałęziowo-branżowych. Jest to nawet bardziej uzasadnione, gdyż grupy te uwzględniają podobieństwa warunków ekonomicznych działania ocenianych przedsiębiorstw.

mgr G. Borowiak

Tab. 2. Wskaźniki ostrzegawcze

Lp.	Nazwa wskaźnika ostrzegawczego	Wartość krytyczna wskaźnika
1.	Wielkość zysku pozostającego w dyspozycji przedsiębiorstwa	< 0
2.	Udział PPWW w zysku do podziału	> 20%
3.	Dynamika sprzedaży w cenach porównywalnych	< 100%
4.	Zdolność przedsiębiorstwa do bieżącego wy gospodarowania środkami na rozwój	< 1,0
5.	Wypadkowość, mierzona częstotliwością wypadków	> 3/2 średniej branż.
6.	Kary za szkodliwość dla środowiska (zrelacjonowanych do wielkości akumulacji przedsiębiorstwa)	ujemna lub > 3/2 średniej branż.

Tab. 1, Tab. 2 — Źródło: Biuletyn Przemysłu z 4.06.89, s. 4.

spółce „KOLMEX” — ZASTAL w Zielonej Górze (745,3 pkt). Wśród świdnickich przedsiębiorstw wyprzedza nas nieznacznie ŚFUP (622,5 pkt).

Analizując wyniki oceny, uwagę zwraca niepokojący fakt, iż 428 przedsiębiorstw charakteryzuje wypadkowość (wskaźnik ostrzegawczy nr 5) przekraczająca wartość krytyczną. Również niekorzystną tendencję wykazał w przypadku 224 przedsiębiorstw wskaźnik kar za szkodliwość dla środowiska. Jednocześnie w 181 przedsiębiorstwach dynamika sprzedaży w cenach porównywalnych była niższa od 100%.

Zaprezentowany system oceny przedsiębiorstw można ocenić pozytywnie. Oparty jest on na wymiernych kryteriach określonych w sposób jednolity dla wszystkich ocenianych przedsię-

KONKURS KTIr

**„OBNIŻKA
PRACOCHOŁONNOŚCI
I OSZCZĘDNOŚĆ
NARZĘDZI W OBRÓBCE
SKRAWANIEM”**

REGULAMIN KONKURSU

I. Zakożenia
Celem konkursu jest zmniejszenie pracochłonności i oszczędność narzędzi poprzez zmianę konstrukcji, zmianę procesu technologicznego oraz usprawnienie organizacyjne na stanowiskach pracy. Zmniejszenie pracochłonności nie może powodować obniżenia jakości, estetyki, ani funkcjonalności produkowanych wyrobów fizycznego robotników.

II. Czas trwania i zakres konkursu.
Czas trwania konkursu w zakresie zgłaszania przedmiotowych projektów racjonalizatorskich: 1.01.1989r. do 31.12.1989r. Udział w konkursie mogą brać pracownicy bezpośrednio i pośrednio produkcyjni, zatrudnieni w Fabryce Wagonów „ŚWIDNICA”. Projekty konkursowe mogą być indywidualnie lub zespołowo na obowiązujących drukach: „Zgłoszenie pracowniczego projektu wynalazczego”.

III. Warunki konkursu
1. Zgłaszane w ramach konkursu projekty racjonalizatorskie winny odpowiadać obowiązującym wymogom i będą zatwierdzone zgodnie z ustawą o wynalazczości.

2. Projekty powinny odpowiadać następującym warunkom:
— zgłoszone i przyjęte w okresie trwania konkursu.
— zgłoszone w latach ubiegłych, zrealizowane lub przyjęte w okresie trwania konkursu.
— zgłoszone i zrealizowane w okresie trwania konkursu.

3. Zaleca się składać do konkursu projektów, których zatwierdzenie leży w gestii Fabryki Wagonów „ŚWIDNICA”.

IV. Nagrody
1. Wszystkie projekty konkursowe bez względu na czasokres zastosowania produkcji otrzymują niezależnie od przysługującego wynagrodzenia z tytułu uzyskanych efektów, zgodnie z ustawą o wynalazczości z dnia 19.10.1972 roku dodatkowe wynagrodzenie.

Dodatkowe wynagrodzenie będzie wynosiło ok. 100 zł za każdą normogodzinę obniżki pracochłonności liczonej w skali rocznej, płatne ze środków obrotowych na zasadzie §5 ust. 3 Zarządzenia Ministra Finansów z dnia 12.01.1973 r. (MP Nr 3/73 poz. 20)

2. Jeżeli w wyniku zastosowania w produkcji konkursowego projektu została zmniejszona norma pracy na zajmowanym przez twórcę projektu stanowisku, to twórca otrzyma dodatkowe jednorazowe wynagrodzenie w wysokości dziesięciokrotnej kwoty stanowiącej różnicę między jego miesięcznym zarobkiem, wynikającym ze stosowania niezmiennego i zmienionej normy.

3. Ustala się 5 nagród w postaci nagród indywidualnych dla racjonalizatorów, którzy którzy uzyskają największą ilość zaoszczędzonych normogodzin:
I nagroda w wysokości 1 00.000,-zł
II nagroda w wysokości 80.000,-zł
III nagroda w wysokości 60.000,-zł
IV nagroda w wysokości 40.000,-zł
V nagroda w wysokości 20.000,-zł
Łączna suma nagród 300.000,-zł indywidualnych

W konkursie oceniane będą projekty spełniające wymagania konkursu i zatwierdzone do realizacji.

W przypadku projektu zespołowego, ilość uzyskanych godzin obniżki pracochłonności z danego projektu będzie dzielona między współtwórców w stosunku procentowym podanym na zgłoszeniu projektu. Jeżeli kilku racjonalizatorów uzyska jednakową ilość zaoszczędzonych godzin, o przyznaniu nagrody decydują inne efekty jak: oszczędność materiału, poprawa warunków bhp, wzrost wydajności pracy lub poprawa jakości.

V. Postanowienia końcowe
Oceny projektów i rozdział nagród przewidzianych w konkursie dokona na podstawie niniejszego regulaminu Zakładowa Komisja Wynalazczości w terminie 3 miesięcy od daty zakończenia konkursu. Komisja może nie przyznać nagród I—V w przypadku, gdy wartość projektów nie będzie odpowiadała wysokości nagród lub z tych samych powodów może przyznać niższe nagrody.

W asyście licznie zgromadzonej załogi sztandar „Solidarność” niesiony jest na Walne Zebranie.

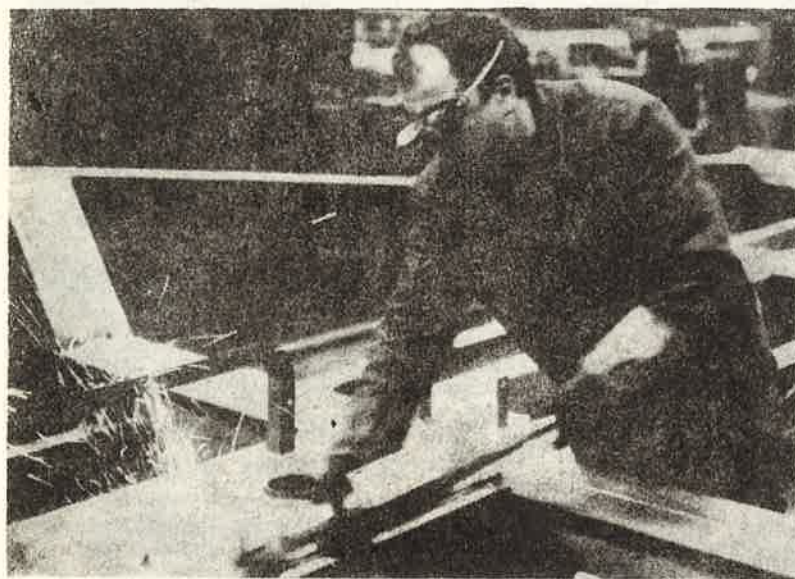
NASZA POZYCJA

Na początku b.r. w biuletynie Ministerstwa Przemysłu ukazała się punktowa ocena działalności 1915) państwowych przedsiębiorstw przemysłowych za rok 1988. Oceny dokonano na podstawie analizy najistotniejszych mierników charakteryzujących działalność przedsiębiorstw (tab. 1, tab. 2). Zależy ona od sumy

osiągniętych punktów oraz od tego, czy wskaźniki ostrzegawcze nie przekroczyły krytycznych wartości.

W klasyfikacji ogólnej dokonanej na podstawie opisanego systemu oceny — FWS, uzyskując 610,7 punktów, znajduje się na 240 pozycji.

Biorąc pod uwagę podział

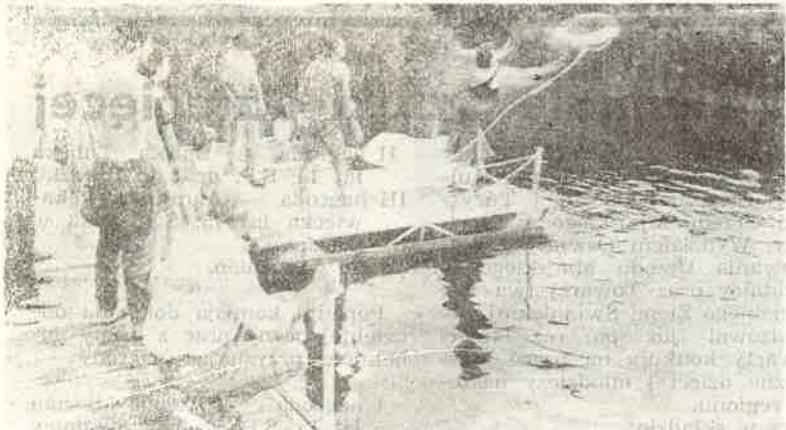
Tab. 1

Lp.	Nazwa miernika punktowego	Waga punktowa Σ=1000	Granice przedziałów punktowania wskaźnik.	
			dolna	górna
1.	Dynamika sprzedaży w cenach realizacji	140	155,0	175,0
2.	Udział eksportu w sprzedaży	180	0,0	40,0
3.	Wskaźnik oceny zdolności do bieżącego wy gospodarowania środkami na rozwój	240	1,0	10,0
4.	Wskaźnik odnowienia maszyn i urządzeń	90	2,0	20,0
5.	Udział nowych uruchomień w sprzedaży	50	0,0	50,0
6.	Stopień opłacenia wzrostu wydajności	140	1,0	0,7
7.	Dynamika materiałochłonności	50	102,0	96,0
8.	Dynamika energochłonności produkcji	60	105,0	90,0
9.	Wskaźnik strat z tytułu braków i pogorszenia jakości	50	1,0	0,0

1) ocenie poddano wszystkie państwowe przedsiębiorstwa przemysłowe tj. 2143 jednostki, ale w zestawieniu biuletynowym pominięto przemysł spożywczy.

A jednak Wieleń Trzy razy pomyśl —

Rzut kołem ratunkowym z pomostu, to jedna z konkurencji Festynu rekreacyjno-sportowego.

Dużym wzięciem cieszyli się w Wieleniu rzuty piłkami do puszek.

Na Festynie nie zabrakło również tradycyjnego pieczenia kiełbasy na rożnie.

Na łonie natury można dobrze wypocząć nawet w gronie licznej rodzinki i przyjaciół.

Dla uczestników Festynu przygotowano liczne nagrody i upominki. Tym razem „szefem” imprezy był kol. Adam Gretkierewicz.

Trzy razy pomyśl — raz zrób

W niniejszym numerze „Wagonowca” rozpoczynamy prezentację wybranych fragmentów książki Henryka Bienioka pt. „Trzy razy pomyśl, raz zrób, czyli zasady organizacji i kierowania w przysłowiarh i powiedzeniach (MAW, W-wa 1985), która naszym zdaniem zasługuje na szczególną uwagę wszystkich kierowników w dobie zapowiadanych i oczekiwanych przez załogę FWS zmian zarządzania przedsiębiorstwem.

Inspiracją do przybliżenia naszym czytelnikom tej niewątpliwie interesującej a przede wszystkim pouczającej książki było cykliczne prezentowanie na tablicy ogłoszeń w Biurze konstrukcyjnym (ZBK) humorystycznych rysunków opatrzonych zaczerpniętymi z książki Henryka Bienioka powiedzeniami i przysłowiami o zasadach organizacji i kierowania.

Mamy nadzieję, że nasi przełożeni wszystkich szczebli jak i szeregowi pracownicy (czyli my podwładni) znajdą w tej lekturze obok dobrej zabawy, wiele cennych rad i wskazówek na codzienne troski, dylematy, problemy i sytuacje, gdzie rozsądek i zdrowy pomysłunek są nakazem życiowej logiki.

Życzymy udanych transplatacji gloszonych powiedzonek i rymów w codzienną praktykę własnego działania.

- Redakcja -

Kultura organizacyjna w wielu kręgach i środowiskach zawodowych, a także w sferze prywatnej nie jest w naszym kraju wysoka. Przekonujemy się o tym na każdym kroku obserwując pracę Instytucji publicznych, jednostek gospodarczych, handlu, komunikacji, a także życie osobiste. Wyrazem tego jest często niedostateczne wykorzystanie potencjału wytwórczego, nieetyczna produkcja, brak poszanowania dla czasu i ludzkiego wysiłku, nierzadko balagan i beztroška w gospodarowaniu majątkiem społecznym, niezadowolająca atmosfera pracy. Jedną z przyczyn tych zjawisk jest słaba znajomość, nawet wśród kadry kierowniczej, zasad sprawnej organizacji i kierowania, zalecanych przez naukę.

Optymalna organizacja pracy, produkcji i zarządzania uważana jest dzisiaj za niezbędny warunek osiągnięcia wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego i dobrobytu społecznego. Świadczą o tym m.in. słowa prof. Jana Szczepańskiego, który twierdzi, że „nim będziemy mogli zacząć rewolucję naukowo-techniczną, będziemy musieli przejść przez rewolucję organizacyjną”.

Podnoszenie kwalifikacji, zwłaszcza kadry kierowniczej, w dziedzinie organizacji i zarządzania nie jest łatwe, wymaga wiele cierpliwości, wysiłku i samozaparcia.

Wiąże się to z koniecznością poddania się długotrwałemu i co pewien czas ponawianemu szkoleniu, uzupełnianemu systematycznym studiowaniem bogatej i nierzadko trudnej literatury przedmiotu.

Wiele osób z braku cierpliwości, systematyczności i czasu nie potrafi przebrnąć przez obszerne, często pisane trudnym językiem prace naukowe z dziedziny organizacji, a także nie może podolać trudom i niedogodnościom różnego rodzaju szkoleń i kursów doskonalących. Nie-

rzadkie oczekują oni gotowych i uniwersalnych, a nadto sprawdzonych i gwarantowanych recept na usprawnienie organizacji pracy, produkcji i zarządzania. Recept tych niestety nie ma i być nie może. Każda sytuacja wytwórcza jest bowiem inna, dlatego styl kierowania ludźmi i organizacja pracy w danym zespole muszą być każdorazowo „szyte na miarę”. Pewną namiastką takich recept mogą być jednak znane od setek lat przysłowia ludowe, spośród których wiele zaleca, zwykle w sposób metaforyczny, racjonalne wzorce postępowania, zgodne z zasadami i wytycznymi głoszonymi właśnie przez teorię organizacji i zarządzania.

Nasi przodkowie, którzy nie mieli pojęcia, że kiedyś powstanie taka dziedzina wiedzy, doskonale zdawali sobie sprawę, że aby osiągnąć cel, trzeba postępować w sposób świadomy, rozważny i zorganizowany. Jak głęboko w ich świadomości musiały te prawdy tkwić, skoro utrwały się w porzekadłach i przysłowia? Tyle, że nasi przodkowie formułowali je nie w formie uczonych dysertacji, ale możliwie prosto i przystępnie, w potocznym języku czynu. Przysłowia takie były od niepamiętnych czasów znane, cenione i wykorzystywane w Polsce, a także w innych krajach. Ich nieprzebrane bogactwo, a przy tym zwiezłość, prostota i wyrazistość powodują, że łatwo można je zapamiętać i odtworzyć w odpowiedniej chwili. Zasadnicza ich wartość polega na pouczającym i użytkowym charakterze. Wartości te oddają w pełni słowa Maksyma Gorkiego, który wyznał wprost: „bardzo wiele nauczyłem się z przysłów, inaczej mówiąc — z myślenia aloryzmami”. Przysłowia mogą pomagać w życiu prywatnym, w działalności zawodowej, w procesach organizowania pracy, doskonalenia działań, gospodarowania czynnikami materialnymi, w procesach podejmowania decyzji itp. Każdy człowiek powinien po prostu działać racjonalnie od tego, co robi i gdzie się znajduje. Dlatego przysłowia nie tyle się czyta, co studiuje w celu wzbogacenia swojej osobowości i zasobu wiedzy oraz dla wykorzystania w stosownej sytuacji.

Zbieranie oraz analiza i objaśnienie przysłów, sentencji i aloryzmów stanowią dzisiaj stale rozwijające się, nowe gałęzie nauki o przysłowach nazywane odpowiednio paremiografią i paremiologią. Prezentowany wybór przysłów stanowi przykład paremiografii użytkowej z zakresu organizacji i kierownictwa.

Dokonując wyboru przysłów, kierowano się przede wszystkim ich trafnością, słusnością i obrazowością, a także wartościami dydaktycznymi. Wiele z nich ucy praktycznego podejścia do życia i pracy, przestrzega przed złem i błędami oraz wytycza sposoby racjonalnego działania.

CYKL DZIAŁANIA ZORGANIZOWANEGO W PRZYSŁOWIACH

Obserwacja działań wielu ludzi oraz rezultatów ich pracy wskazuje na znaczne różnice indywidualne, wyrażające się zarówno w sposobie pracy, jak i efektach końcowych. Niektórzy potrafią robić wszystko szybko i sprawnie, inni, mimo wielu zabiegów i wysiłków, osiągają mierne wyniki, a czas realizacji zadań jest kilkakrotnie dłuższy. Tajemnica sukcesów jednych oraz niepowodzeń drugich tkwi głównie w sposobie działania. Pierwszą pracują w sposób zorganizowany, a więc przemyślany, planowy i konsekwentny, drudzy improwizują, postępują bez zastanowienia i odpowiedniego przygotowania. Każde działanie może być bardziej sprawne (a więc skuteczniejsze, korzystniejsze i bardziej efektywne), jeśli realizowane jest z zachowaniem właściwej kolejności i porządku wynikającego z tzw. cyklu działania zorganizowanego. Świadome stosowanie się do wytycznych wpływających z cyklu działania zorganizowanego pozwala uniknąć wielu błędów i potknięć, pomaga zaoszczędzić sporo niepotrzebnego wysiłku oraz potęguje efekt końcowy. Filologię sprawnego działania zamkniętą w cyklu działania zorganizowanego określają najtrafniej przysłowia:

Najpierw pomyśl, potem zrób

Jaka myśl, taki czyn

*

Długo myśl, a prędko czyn.
*
Trzy razy pomyśl, raz zrób.
*
Dziesięć razy mierz, a raz utnij.
*
Kto poczne bez układu, nie trafi do ładu.
*
Bez przygotowania nie będzie kazania
*

Robota tym krótsza,
im dłuższe jej przygotowanie.
*

Paczynaj rzeczy rozważnie,
lecz je wykonywaj raźnie.
*

Zgodnie z omawianym cyklem każde działanie dobrze zorganizowane, indywidualne czy zbiorowe, powinno przebiegać ściśle według następujących, uzależnionych od siebie etapów:

W celu ułatwienia zapamiętania i przyswojenia cyklu działania zorganizowanego ilustrujemy poszczególne jego etapy przy pomocy najbardziej odpowiednich przysłów polskich.

Etap I — określenie jasnego i użytecznego celu
Koniec każdej rzeczy ma być na pieczy.
*

W każdej rzeczy końca patrzaj.
*
Jeśli nie wiesz, dokąd idziesz,
zajdziesz gdzie indziej.
*

Na to kura grzebie, aby ziarno wygrzebała.
*
Kto ni nacz nie zmierza, w nic nie uderza.

Etap II — opracowanie planu działania

Kto w po ciemku chodzi,
nie wie, gdzie idzie.
*

Po omacku niedaleko zajdziesz.
*

Trzeba drogę zobaczyć,
zanim się na nią wstąpi.
*

Kto się wielu dróg chwytą, nie idzie,
lecz błądzi.
*

Kto wprzód czyni, niż rozważa,
ten się na szkodę naraża.

ETAP III — przygotowanie (pozyskanie) środków działania

Jak sobie pościelisz, tak się wypisz.
*

Jak organy nastroisz, tak grają.

Jak zasiejesz, tak będziesz żąć.

Z próżnego dzbana i Salomon nie naleję.
*

Jeśli nie masz kija, szkoda psa drażnić.

Etap IV — wykonanie czynności ustalonych w planie

Coś zamyslił, wykonaj.
*

Cc czynisz, mądrze czyn, a dobrze.
*

Nie czyn tego, co masz poprawować.
*

Tak idź, żebyś się nazad nie chciał wracać.
*

Dla ścieżki gościńca nie opuszczaj.
*

Lepiej nie zaczynać,
niżli nie masz skńczyć.
*

Nie ten majster, kto zacznie,
ale ten, kto skończy.
*

Nie dokończona praca wartości traca.

Etap V — kontrola realizacji planu i stopnia osiągnięcia celu

Gospodarz powinien wiedzieć o polu.
*

W tem się polu dobrze rodzi,
po którym gospodarz chodzi.
*

Robota sama się chwali.
*

Kto nie wierzy, niech zmierzy.
*

Koniec wieńczy dzieło.
*
Jeśli dobre dokończenie,
wszystko ma swe pochwalenie.

SWIDNICKIE AKTUALNOŚCI

Mineło 5 lat od kiedy Świdnicki Ośrodek Kultury stał się organizacyjnym pośrednikiem między dobrą muzyką a jej odbiorcami. Mowa tu oczywiście o cyklu koncertów zamkniętych w czasie (maj — wrzesień) i opatrzonych nazwą „SWIDNICKIE DNI MUZYKI KAMERALNEJ”. Przypominamy, że tegoroczne V już „Dni” spotkań z muzyką w postaci czystej tzn. wolnej od przekształceń specjalistów z przemysłu rozrywkowego — zainaugurowała WROCŁAWSKA ORKIESTRA KAMERALNA „LEOPOLDI-

V Świdnickie Dni Muzyki Kameralnej

NUM”. Świdnicy melomani — a jest ich z roku na rok coraz więcej — mają więc kolejną okazję do obcowania z muzyką, wykonywaną przez wybitnych artystów, którzy oklaskiwani są nie tylko w krajowych salach koncertowych, ale i na świecie.

A więc V Świdnickie Dni Muzyki Kameralnej trwają. Przed świdnicką publicznością jeszcze trzy koncerty. Wystąpią kolejno: Zespół „Camerata Cracovia” (22 lipca) Wiesław Rentowski (organy) i Krzysztof Herder (saksofon, 12 sierpnia) oraz chór i orkiestra Państwowej Filharmonii im. J. Elsnera w Opolu pod dyktando Marka Tracza (2 września). Ponieważ termin ostatniego koncertu zbiega się z rocznicą wybuchu II wojny światowej orkiestra Filharmonii Opolskiej wykona REQUIEM Giuseppe Verdiego. Tym monumentalnym dziełem muzycznym zostanie uczczona pamięć poległych.

Jubileusz ŚWIDNICKICH DNI MUZYKI KAMERALNEJ” prowokuje do wspomnień. Pomysł organizacji cyklu koncertów muzyki poważnej w

kościółce Ewangelicko-Augsburskim przy Placu Pokoju zrodził się w roku 1984, przy okazji prezentowania w tym unikatowym wnętrzu sakralnym sporadycznych koncertów organowych i chóralskich. Animatorom świdnickiej kultury przyszli z pomocą działacze Wałbrzyskiego Towarzystwa Muzycznego im. E. Wieniawskiego oraz dyrekcja Krajowego Biura Koncertowego w Warszawie (obie te instytucje wspomagają świdnicką imprezę programowo i nie tylko, do dnia dzisiejszego). Pomysł zaakceptowały władze administracyjne miasta, przyznając na ten cel środki finansowe i tak oto świdnicka impreza muzyczna doczekała jubileuszu.

Dzisiaj już nie ma żadnych wątpliwości, że ŚWIDNICKIE DNI MUZYKI KAMERALNEJ mają swój specyficzny klimat odczuwany chyba po obu stronach „estrady”. Organizatorzy zapraszają do udziału w imprezie zespoły dobre lub bardzo dobre, ambitnie sięgające po program niebanalny, wysokiej klasy — obejmujący przede wszystkim utwory mistrzów muzyki wieku XVI—XVII: Bacha, Vivaldiego, Co-

relliego, Haydna, Haendla, Gomułki i innych. Muzyka ta znajduje godną siebie oprawę architektoniczną we wnętrzu Kościoła Pokoju, które jak gdyby pomaga zrozumieć intencje dawnych mistrzów.

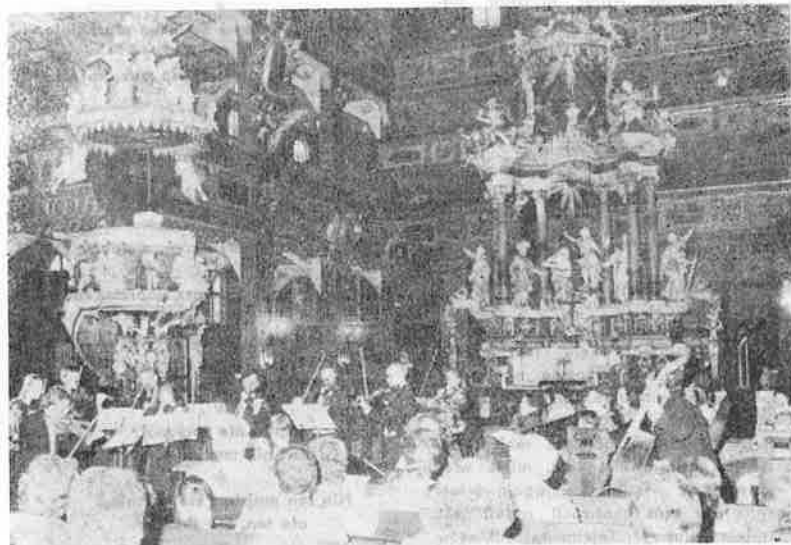
Przez pięć kolejnych lat świdniczanie, a także turyści odwiedzający w okresie letnim nasze miasto mieli okazję usłyszeć i zobaczyć wiele znaczących dla kultury naszego narodu solistów i zespołów. Przypomnijmy niektóre z nich:

- Poznański Chór Chłopięcy „POLSKIE SŁOWIKI” pod dyktando Jerzego Kurczewskiego
- Polski Duet Skrzypcowy Jolanta i Ryszard Osmoliński,
- Chór CANTORES MINORES WRATISLAVIENSES pod dyktando Edmunda Kajdasza,
- Polska Orkiestra Kameralna Jerzego Maksymiuka
- Kwintet Instrumentów Dętych „ACADEMIA”
- Chór Chłopięcy i Męski Państwowej Filharmonii w Poznaniu „Poznańskie Słowiki” pod dyktando Stefana Stuligrosza,
- Kwartet „Warsowia”
- Studencki Zespół Madrygalistów
- Zespół Muzyki Dawnej „VOX HUMANA”
- Zespół Muzyki Dawnej „COMPLEXO DI MUSICA ANTICA”
- CAPELA CRACOVIENSES,
- Warszawski Kwartet Smyczkowy „CAMERATA”,
- Kapela Zamku Rydzyskiego,
- Łódzki Sekstet Smyczkowy i wiele innych zespołów

Nie będzie przesady jeśli powiemy, że przez 5 lat nie zdarzył się koncert nieudany.

Pozostaje więc tylko życzyć mieszkańcom naszego miasta, aby ŚWIDNICKIE DNI MUZYKI KAMERALNEJ odbywały się nadal, pomimo czasów wyraźnie nie sprzyjających kulturze.

A póki co — do zobaczenia na koncertach — naprawdę warto.

III Biennale Sztuki Dziecięcej

Świdnicki Ośrodek Kultury wraz z Wydziałem Kultury, Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Urzędu Miejskiego w Świdnicy, Wydziałem Oświaty i Wychowania Urzędu Miejskiego w Świdnicy oraz Towarzystwa Regionalnego Ziemi Świdnickiej zorganizował już po raz trzeci otwarty konkurs na prace plastyczne dzieci i młodzieży naszego regionu.

Jury w składzie: Krzysztof Jędrzejec — artysta plastyk, Ryszard Ratajczak — krytyk sztuki, Marian Ruszkiewicz — artysta plastyk, po obejrzeniu 2118 prac nadesłanych przez 934 autorów postanowiło przyznać następujące nagrody i wyróżnienia: W kategorii wiekowej 5—7 lat trzy nagrody równorzędne:

II nagroda — Dorota Tulicka lat 14, S.P. nr 3 w Kłodzku
III nagroda — Agnieszka Rękawicka lat 15, S.P. nr 3 w Świdnicy
oraz 5 wyróżnień.

Ponadto komisja dokonała oddzielnej oceny prac z grupy gobelinów przyznając nagrody:

I nagroda — Aldona Bocian lat 15, S.P. nr 3 w Świdnicy
II nagroda — Magdalena Sankowska lat 15, S.P. nr 18 w Wałbrzychu
III nagroda — Katarzyna Kucharek lat 14, S.P. nr 3 w Świdnicy.

Komisja przyznała również wyróżnienia zbiorowe dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 5

Róża Włodarczyk lat 7 — S. P. nr 8 w Wałbrzychu
Anna Czechowska lat 6 — S. P. nr 2 w Wałbrzychu
Katarzyna Lange lat 6 — S. P. nr 2 w Wałbrzychu
oraz 3 wyróżnienia.

W kategorii wiekowej 8—12 lat:

I nagroda — Marta Sagatowska lat 8, S.P. nr 2 w Wałbrzychu
II nagroda — Agnieszka Kosacz lat 10, S.P. w Starczowie
III nagroda — Beata Długosz lat 12, S.P. nr 21 w Wałbrzychu
oraz 3 wyróżnienia.

W kategorii wiekowej 13—16 lat:

I nagroda — Marzena Papis lat 15, S.P. nr 3 w Kłodzku

w Boguszowie-Gorcach za 3 lalaki ze sznurka.

Do wystawy pokonkursowej zakwalifikowano łącznie 128 prac. Jury stwierdziło, że prace są bardziej interesujące niż w latach ubiegłych. Autorzy prac zaprezentowali urozmaiconą tematykę oraz różnorodne techniki. Fakt ten spowodował wyodrębnienie gobelinów jako oddzielnej grupy prac. Komisja życzy wszystkim młodym twórcom wielu sukcesów.

Wystawa pokonkursowa prezentowana w bardzo interesującej formie plastycznej dostępna jest dla zwiedzających w Galerii Sztuki Nieprofesjonalnej Świdnickiego Ośrodka Kultury w Świdnicy.

Sukcesy świdnickich szkół

Już po raz drugi świdnickie szkoły podstawowe rywalizowały między sobą o czołowe miejsca i nagrody, które dla zwyciężczyń i zwycięzców ufundował Prezydent Miasta. Uczniowie świdnickich szkół wzięli liczny udział w konkursach przedmiotowych, artystycznych i innych imprezach organizowanych na terenie województwa.

Szkoła Podstawowa Nr 1 może poszczycić się udziałem w ogólnopolskiej imprezie podsumowującej konkurs „Młodość-Trzeźwość” w której brała udział opiekunka konkursu mgr Danuta JAROSZ wraz z uczennicą Agnieszką Nózka. Szkoła ta zajęła I miejsce w wo-

jewództwie, a III miejsce przypadło Szkole Podstawowej Nr 6. Prace plastyczne uczniów Szkoły Podstawowej Nr 1 wykonane pod kierunkiem Ireny BAK zostały zakwalifikowane do Ogólnopolskiego Przeglądu Twórczości Plastycznej Dzieci i Młodzieży. III Ogólnopolski i I Polonijny Konkurs Literacki dla Dzieci i Młodzieży Szkół Podstawowych — Chełm 89 przyniósł również sukces uczniom Szkoły Podstawowej Nr 1; ich prace znalazły się wśród prac nagrodzonych.

Zespół taneczny „Ziółominki” działający przy Szkole Podstawowej Nr 10, kierowany przez Pelagie SZMIDT reprezentuje województwo

wałbrzyskie na XVI Harcerskim Festiwalu Kultury Młodzieży Szkolnej „Kielce 89”. XVI Wojewódzki Przegląd Szkolnych Zespołów Artystycznych zaowocował sukcesem i nagrodami dla zespołów tanecznych działających przy Szkole Podstawowej Nr 1, Nr 11 oraz chóru Szkoły Podstawowej Nr 5.

W Wojewódzkim Konkursie Krasomówczym organizowanym przez Wojewódzkie Centrum Kultury i Sztuki „Zamek Książ” I miejsce zajęła uczennica Szkoły Podstawowej Nr 10 Angelika JĘDRZEJCZYK natomiast III miejsce zdobyła ugotowana przez mgr Leszka Banie, czennica Szkoły Podstawowej Nr 6

Beata SOSNOWSKA, wychowanka Cecylii SŁOWINSKIEJ.

Biennale Sztuki Plastycznej to kolejny sukces świdnickich szkół. Laureatami I i III miejsca zostali uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 3 oraz III miejsce w innej grupie wiekowej, wychowanek Szkoły Podstawowej Nr 15. Serią liczących się wyników zakończył się udział uczniów świdnickich szkół w konkursach przedmiotowych. Wojewódzka Olimpiada Polonistyczna klas VII-VIII przyniosła Monice PADUCH uczennicy Szkoły Podstawowej Nr 2 III miejsce, a Kłodzku Jusiewicz VI miejsce. Obie są wychowankami Bogumili CHOLKO.

IV miejsce przypadło uczennicy Szkoły Podstawowej Nr 16 — Katarzynie PENTOS przygotowanej przez Renatę GRZYŁ.

Uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 2 i Nr 6 mogą zapisać na swoje konto sukcesy w Wojewódzkiej Olimpiadzie Fizycznej, dzięki czemu zostali zwolnieni z egzaminów wstępnych z fizyki do szkół średnich. Ponadto zespół Szkoły Podstawowej Nr 2 zajął VI miejsce w Wojewódzkim Konkursie Turystyczno-Krajoznawczym.

III i IV lokatę zakończył się udział Anny ŁUKASIEWICZ i Ewy SZYMASZKIEWICZ przygotowanych przez Annę GERUS do Wojewódzkiej Olimpiady Języka Rosyjskiego. Obie są uczennicami Szkoły Podstawowej Nr 16.

(dokończ. str. 5)

Co słycać w Bartku?

Państwowe Przedszkole nr 9 w Świdnicy zakończyło drugi rok działalności. 23 czerwca 1989 odeszło do szkół świdnickich 134 absolwentów. W bieżącym roku szkolnym poświęcono w „Bartku” dużo czasu na pracę indywidualną z dzieckiem zdolnym.

Przedszkole otrzymało wiele nagród i wyróżnień.

Drużyna sportowa przedszkola zajęła II miejsce w III Sportowej Spartakiadzie Przedszkoli Świdnickich.

W konkursie plastycznym „Chcę być silny i zdrowy” Ewa Waligóra i Honorata Hamerska otrzymały 2

wyróżnienia. Konkurs zorganizował WOiW, TPD i Sanepid.

W wojewódzkim konkursie plastycznym „Znak drogowe mówią” wyróżnienia otrzymali: Ania Kozłowska i Tomek Kędzióra.

Następnie odbył się wojewódzki konkurs plastyczny „Przyroda twój

przyjaciół” zorganizowany przez MDK w Świdnicy. Nagrodę otrzymała Ola Chojnowska a jej praca pojechała na konkurs centralny. W III Biennale Sztuki Plastycznej Dziecka trzy wyróżnienia zdobyli Michał Guz, Ania Kozłowska i Iwonka Szewczyk.

Zespół taneczny „Bartek”, jako jedyny reprezentant przedszkoli województwa wałbrzyskiego był oklaskiwany na regionalnym i wojewódzkim przeglądzie Szkolnych Zespołów Artystycznych. Zespołem przez cały rok szkolny opiekowała się nauczycielka SP 4 pani Anna Rachwalska.

Rok szkolny zakończyła Ewa Graczyk, która jako reprezentantka przedszkola świdnickiego wzięła udział w Wojewódzkim Konkursie Piosenek Przedszkolnej w Kudowie. Wyniki i osiągnięcia przedszkolaków z „Bartka” to duża zasługa jego nauczycielek, do wyróżniających się należą: Regina Dobrzyńska, Anna Bezegłów, Małgorzata Rosiak, Małgorzata Habdas, Jadwiga Nawotczyńska i Jolanta Rękas.

Skąd my to znamy?

Kolejki prawie za wszystkim to widok coraz bardziej na czasie w naszym codziennym życiu.

W rywalizacji tej nie były brane pod uwagę świdnickie licea ogólnokształcące, chociaż ich uczniowie zdobywają wysokie lokaty w różnorodnych konkursach, zarówno na szczeblu wojewódzkim jak i ogólnopolskim.

nego konkursów i olimpiad następujących uczniów:

1. Krystynę Kopiec — Olimpiada Literatury i Języka Polskiego
2. Marka Kosa — Olimpiada Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym

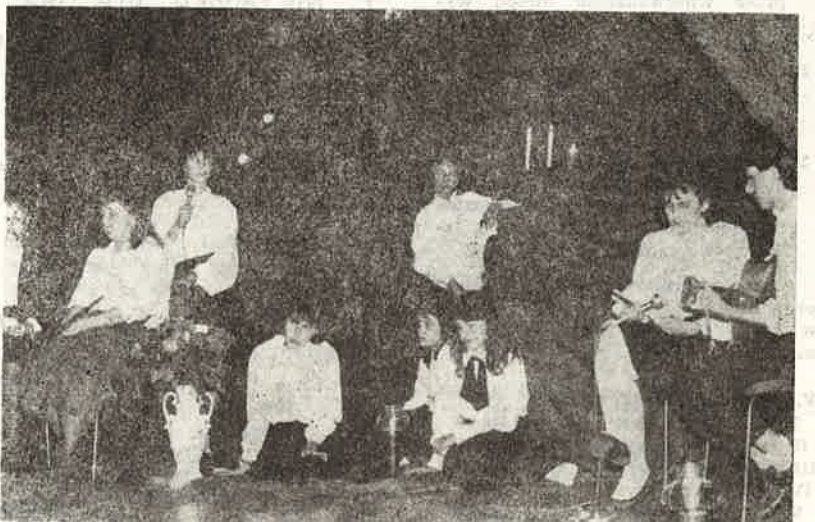

Uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 13 z zaniem zegnają odchodzącą na zasłużony odpoczynek niezapomnianą Panią profesor od fizyki mgr Krystynę Wojciechowską. Były również kwiaty i łyzy wzruszenia.

Prezentujemy udział w ogólnopolskich finałach uczniów I LO:

1. Marek Suchecki — Olimpiada Informatyczna
2. Aleksandra Zgierska — Olimpiada Chemiczna
3. Dobiesław Karst — Olimpiada Plastyczna
4. Tomasz Meller — Olimpiada Chemiczna
5. Agnieszka Guszmít — wyróżniona w Konkursie Piosenki Radzieckiej

3. Andrzeja Kajtocha i Ewę Szczepaniak — konkurs czytelniczy zorganizowany przez TWP pod nazwą „Pejzaż i obyczaj w literaturze rodzinnej XIX i XX wieku.
4. Katarzynę Kaszewską — laureatka konkursu plastycznego „Przyroda Twój Przyjaciół”
5. Sławomira Augustyna, Annę Turon, Kingę Kaszewską — prace plastyczne zakwalifikowane na etap centralny konkursu plastycznego „Młodość-Trzeźwość”.

Występ wokalnemuzyyczny poświęcony poezji Stachury w wykonaniu absolwentów popularnej „13-tki” został przyjęty przez uczniów, nauczycieli i rodziców bardzo serdecznie i gorąco. To był naprawdę udany występ.

6. Joanna Juszyk — Olimpiada Języka Rosyjskiego
7. Dagmara Baran — Olimpiada Wiedzy Ekologicznej
8. Grzegorz Zawada — konkurs „Młodzież Zapobiega Pożarom”
9. Szymon Kosiński — III Młodzieżowe Mistrzostwa Polski w brydżu sportowym.

II LO może poszczycić się jeszcze jednym osiągnięciem — I miejsce w województwie w XXIII konkursie „Młodzież poznaje teatr” oraz indywidualną nagrodę dla ucznia tejże szkoły Tomasza GNILKI. INSPEKTOR Oświaty i Wychowania mgr Jerzy Lis

Natomiast spośród uczniów II LO zakwalifikowano do etapu central-

Sukcesy świdnickich szkół

(dokończ. ze str. 4)

W tym roku po raz pierwszy organizowana była przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną Olimpiada „Wiedzy o Zdrowiu” Rejon Świdnicy na szczeblu wojewódzkim reprezentowali uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 5, gdzie zdobyli III miejsce.

W Wojewódzkim Konkursie „Dziś oszczędzam w SKO—jutro w PKO” sukces odniosła Szkoła Podstawowa Nr 4, która zajęła I miejsce; na kolejnych miejscach znalazły się Szkoła Podstawowa Nr 6 i Nr 13.

Szkoła Podstawowa Nr 16 może poszczycić się szczególnym sukcesem w konkursie plastycznym „Przyjaciół”; prace plastyczne uczniów zostały przesłane do oceny na szczeblu centralnym.

Za kilka dni dzwonek obwieści rozpoczęcie nowego roku szkolnego 1989/90. A przecież tak niedawno kończył się poprzedni rok nauki! Na zdjęciu uczniowie ze Szkoły Podstawowej Nr 13.

Konkursy przedmiotowe obejmują nie tylko starszych uczniów, ale również młodszych. W tym roku Konkurs Matematyczny klas III i Wojewódzki Konkurs Języka Pols-

kiego klas III, wygrali uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 16. Ponadto świdnickie szkoły brały udział na szczeblu wojewódzkim w konkursie historycznym „Wiedza o Ziemi Naszej” oraz w Konkursie Recytatorskim Prozy i Poezji Radzieckiej.

Do prowadzonej i punktowej rywalizacji szkół zaliczono szereg innych rywalizacji jak:

Konkurs Matematyczny klas VII-VIII, Turniej Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego, „Młodzież zapobiega pożarom”, konkurs „Sprawni jak żołnierze”, „Barwy Przyjaźni”, „Młodzieżowy Mistrz Kierownicy”. Ponadto jury konkursowe przyznało szkołom dodatkowe punkty za zadbane otoczenia, pokazowe zajęcia dla rejonu i województwa oraz za wyniki uzyskane w

wylosiła szkołę, która zdobyła najwyższą ilość punktów.

I miejsce
— Szkoła Podstawowa Nr 16
351 pkt

II miejsce
— Szkoła Podstawowa Nr 6
337 pkt

III miejsce
— Szkoła Podstawowa Nr 4
271 pkt

IV/V miejsce
— Szkoła Podstawowa Nr 2
264 pkt

IV/V miejsce
— Szkoła Podstawowa Nr 10
264 pkt

VI miejsce
— Szkoła Podstawowa Nr 1
232 pkt

VII miejsce
— Szkoła Podstawowa Nr 13
210 pkt

VIII miejsce
— Szkoła Podstawowa Nr 5
205 pkt

IX/X miejsce
— Szkoła Podstawowa Nr 3
175 pkt

IX/X miejsce
— Szkoła Podstawowa Nr 15
175 pkt

XI miejsce
— Szkoła Podstawowa Nr 9
146 pkt

XII miejsce
— Szkoła Podstawowa Nr 12
145 pkt

XIII miejsce
— Szkoła Podstawowa Nr 8
104 pkt

I miejsce i nagrodę w wysokości 1 miliona złotych otrzymała Szkoła Podstawowa Nr 16,

II miejsce i nagrodę w wysokości 600 tysięcy zł otrzymała Szkoła Podstawowa Nr 6,

III miejsce i nagrodę w wysokości 300 tysięcy zł otrzymała Szkoła Podstawowa Nr 4.

sprawdzeniu wiadomości z historii w kl. VI, VIII oraz z matematyki w kl. V i VIII.

Podsumowanie zdobytych punktów

Weź czynny udział w Konkursie Racjonalizatorskim KTI-R

KONKURS RACJONALIZATORSKI
na
**„OSZCZĘDNOŚĆ MATERIAŁÓW
STOSOWANYCH W BUDOWIE
TABORU KOLEJOWEGO — STAL,
STALIWO, ŻELIWO, DREWNO,
GAZ, ENERGIA ELEKTRYCZNA,
FARBY. Itp.”**

REGULAMIN KONKURSU

I. Założenia ogólne

Celem konkursu jest zmniejszenie norm zużycia materiałów stosowanych w budowie taboru kolejowego poprzez zmianę konstrukcji i technologii poszczególnych wyrobów. Oszczędność na materiałach nie może prowadzić do obniżenia jakości i estetyki wyrobów oraz do zmniejszenia ich walorów użytkowych, nie może również zwiększać kosztów wytwarzania wyrobów.

II. Czas trwania i zakres konkursu

Konkurs trwać będzie od dnia 1.01.1989 do 31.12.1989 roku. Konkurs ma charakter zakładowy, tzn., że udział w nim mogą brać wyłącznie pracownicy Fabryki Wagonów „Swidnica”. Projekty mogą być zgłaszane indywidualnie bądź zespołowo na drukach „Zgłoszenie pracowniczego projektu wynalazczego”, które to druki można otrzymać w Sekcji Wynalazczości.

III. Warunki konkursu

Do projektów zgłoszonych w ramach konkursu mają zastosowanie obowiązujące przepisy o wynalazczości pracowniczey. Zgłoszone na konkurs projekty wynalazcze powinny zawierać dokładny opis proponowanych zmian z niezbędnymi szkicami rysunkowymi oraz innymi załącznikami dokumentującymi ilustrującymi istotę projektu, dokładny opis rzeczywistego stanu przed usprawnieniem, wyliczenie przewidywanego rozmiaru korzyści z zastosowania projektu, z uwzględnieniem w miarę możliwości, ewentualnego wzrostu kosztów na innych odcinkach produkcji.

Tak opracowane projekty należy składać w Sekcji Wynalazczości.

W konkursie wezmą udział projekty:

1. Zgłoszone i przyjęte w okresie trwania konkursu.
2. Zgłoszone w latach ubiegłych, zrealizowane lub przyjęte w okresie trwania konkursu.
3. Zgłoszone i zrealizowane w okresie trwania konkursu.

IV. Sugestie

Wskazane jest, aby projekty zgłaszane w ramach konkursu uwzględniały następujące kierunki:

1. Ograniczenie lub likwidowanie nadatków na obróbkę wiórową przez wprowadzenie metod wystarczająco dokładnych obróbki wiórowej.
2. Ujęcie sposobu racjonalnego wykorzystania odpadów bez powodowania nadmiernego wzrostu pracochłonności.
3. Ograniczenie powstawania braków przez zmianę konstrukcji wyrobu lub zmianę procesów technologicznych związanego z jego wytwarzaniem.

Zaleca się składanie do konkursu projektów, których załatwienie leży w gestii Fabryki Wagonów „Swidnica”.

V. Ustala się sześć nagród:

I nagroda w wys.	100.000 zł
II nagroda w wys.	80.000 zł
III nagroda w wys.	60.000 zł
IV nagroda w wys.	40.000 zł
V nagroda w wys.	20.000 zł
Łączna suma nagród wynosi	300.000 zł

Komisja może nie przyznać nagród od I do V stopnia w przypadku, gdy wartość projektów nie będzie odpowiadała wysokości nagród lub z tych samych powodów może przyznać niższe nagrody.

Do oceny wielkości uzyskanych oszczędności materiałowych przez danego racjonalizatora wchodzi wszystkie zgłoszone przez niego projekty.

W przypadku projektu zespołowego, ilość uzyskanych kilogramów materiału z danego projektu będzie dzielona między współtwórców w stosunku procentowym podanym na zgłoszeniu projektu.

Jeżeli kilku uczestników konkursu uzyska jednakową ilość zaoszczędzonych materiałów, o przyznaniu odpowiedniego stopnia nagrody zdecydować wysokość innych efektów, jak: obniżka pracochłonności, poprawa jakości wyrobu, poprawa stanu bhp, wzrost wydajności pracy.

W wypadku, gdy żaden z uczestników konkursu nie spełni warunków do uzyskania nagród I, II, III stopnia, sumy przewidziane na te nagrody mogą być wykorzystane na stworzenie większej ilości nagród niższych stopni.

Niezależnie od przyznania nagród konkursowych za każdy projekt wynalazczy zgłoszony w ramach konkursu i wdrożony do produkcji uczestnicy konkursu otrzymują normalne wynagrodzenie obliczane zgodnie z obowiązującymi przepisami o wynalazczości pracowniczey.

VI. Pośtanowienia końcowe

Oceny projektów i rozdział nagród przewidzianych w konkursie dokona na podstawie niniejszego regulaminu Zakładowa Komisja Wynalazczości w terminie 3 miesięcy od daty zakończenia konkursu. Zastrzega się prawo przyznania niepełnej ilości nagród w zależności od wyników konkursu.

Informacji związanych z konkursem udzielają:

- Sekcja Wynalazczości — budynek hali ruchu — tel. 456
- doradcy techniczni:
- mgr inż. Krzysztof Frąckowiak — hala główna — tel. 254
- mgr inż. Stanisław Koźbiał — dział ZBK — tel. 107
- inż. Wojciech Kuszel — budynek hali ruchu — tel. 303

Konkurs Racjonalizatorski na „NAJAKTYWNIJSZY MISTRZ”

REGULAMIN KONKURSU

1. Konkurs trwa od 1.01—31.12.1989 roku.

2. W konkursie mogą brać udział wszyscy mistrzowie zatrudnieni w Fabryce Wagonów „Swidnica”.

3. Do oceny konkursowej będą brane pracownicz projekty wynalazcze zgłoszone przez mistrza indywidualnie i zespołowo.

4. Tematyka zgłaszanych projektów — dowolna.

5. Podstawowym kryterium oceny uczestników konkursu jest ilość punktów za zgłoszone i przyjęte projekty wynalazcze indywidualnie lub zespołowo, według udziału procentowego.

6. Przyjmuje się następujące kryteria oceny:

- 6.1. za każdy projekt zgłoszony indywidualnie — 1 punkt
- 6.2. za każdy projekt przyjęty do stosowania dodatkowo — 3 pkt
- 6.3. za każdy projekt zgłoszony zespołowo — wg procentowego udziału.

6.4. za projekt z zakresu tematyki racjonalizatorskiej dodatkowo — 10 punktów

6.5. za projekt przynoszący wymierne efekty w pracochłonności i materiałochłonności dodatkowo — 10 punktów.

6.6. za każdy rojekt wdrożony przez mistrza — 5 punktów.

6.7. za każdy projekt zgłoszony przez pracownika majsteri podległego danemu mistrzowi — 5 punktów.

Przewiduje się następujące nagrody:

I nagroda w wys.	80.000 zł
II nagroda w wys.	60.000 zł
III nagroda w wys.	40.000 zł
IV nagroda w wys.	20.000 zł

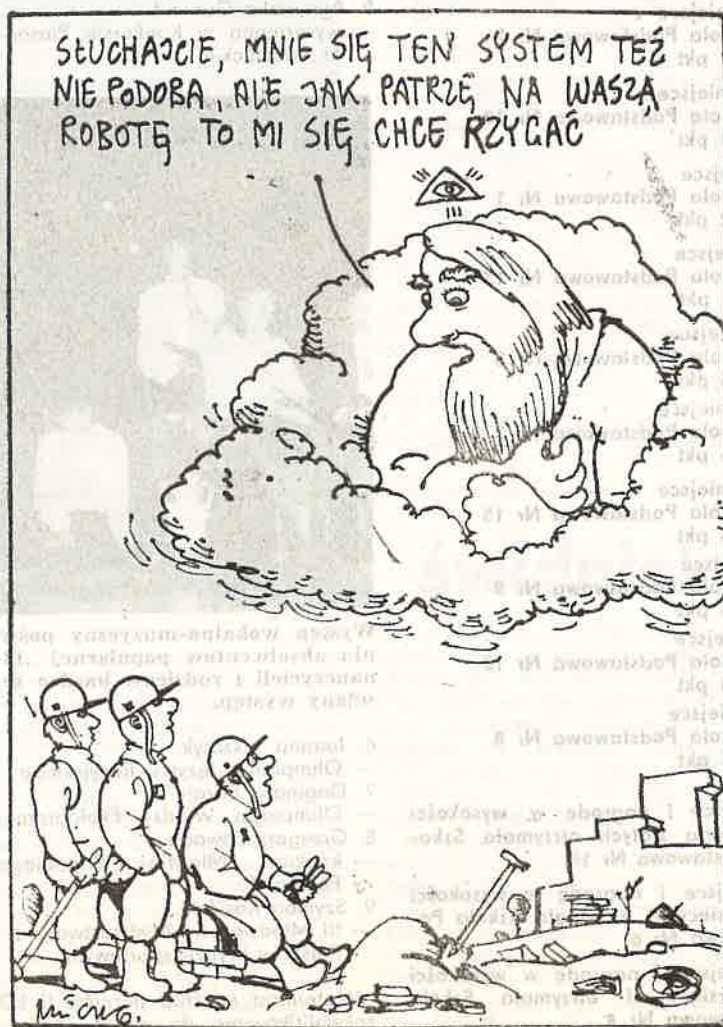
Łączna suma nagród 200.000 zł

8. Podsumowanie wyników konkursu oraz przyznanie nagród dokona Zakładowa Komisja Wynalazczości w terminie 15.03.1990 r.

9. Zakładowa Komisja Wynalazczości może w przypadkach uzasadnionych dokonać innego podziału nagród, np. gdy łączna wartość netto efektów przekroczy wielkość nagrody, itp.

10. Od decyzji Zakładowej Komisji Wynalazczości nie przysługuje odwołanie.

GALERIA ANDRZEJA MLECZKI

»KŁOS» — Lutomia w »A« klasie

Na zdjęciu drużyna z Lutomii po wywalczeniu upragnionego awansu do klasy „A”. To był naprawdę wielki sukces.

Miłą niespodziankę sprawili swoim kibicom (w tym również z Fabryki Wagonów) młodzi piłkarze z Wiejskiego Klubu Sportowego „KŁOS” — Lutomia, którzy w sezonie 1988/89 wywalczyli awans do klasy „A”. Niżej przedstawiamy w telegraficznym skrócie garść informacji o drużynie i działaczach tego sympatycznego Klubu, w którym grają również pracownicy naszego zakładu.

DZIAŁACZE, KTÓRZY PRZYCZYNNILI SIĘ WALNIE DO AWANSU „KŁOS” LUTOMIA DO KL. „A”

Prezes Klubu — Stanisław Lato
Skretarz Klubu

— Bolesław Bieżyński

Kierownik drużyny — Jerzy Fitzryk

Działacze:

— Władysław Bohuń

— Jan Legut

Należy zaznaczyć, że „ojcem sukcesu” drużyny z Lutomii jest niewątpliwie trener Stanisław Rymśa — pracownik naszego zakładu, były piłkarz MKS „Polonia”

Wywalczyli awans do kl. „A”

1. Jarosiński Krystian
2. Filip Mirosław
3. Kuska Adam
4. Ratajski Stanisław
5. Kępa Marek
6. Pasko Jerzy
7. Słonina Waldemar
8. Kluza Janusz — kapitan
9. Wolański Robert
10. Grandys Bogusław
11. Rak Andrzej
12. Onyszkiewicz Andrzej
13. Czapczyński Marek
14. Kuska Krzysztof
15. Jachim Krzysztof
16. Łynko Marek

NAJWIĘKSZY PECHOWIEC W DRUŻYNIE:

Słonina Waldemar — jeden z najlepszych zawodników.

Zawodnikom, trenerowi i działaczom Klubu „KŁOS” — Lutomia życzymy sukcesów w sportowej rywalizacji w nwym sezonie, tym razem już w klasie „A”. Powodzenia.

TABELA KOŃCOWA KL. „B”

sezon 1988/89		pkt bram.	
1. „KŁOS” — Lutomia	35	84:20	
2. „STAL” — SFUP	34	83:34	
3. „SŁĘZA” — Wiry	31	68:31	
4. „METALPLAST” — Bystrzyca	30	62:38	
5. „WIERZBOWIANKA” — Wierzbna	20	55:71	
6. „LZS” — Wiśniowa	18	40:67	
7. „LZS” — Makowice	17	40:49	
8. „SUDETY” — Kątki	17	52:70	
9. „CUKROWNIK” Pzenno	17	41:61	
10. „HURAGAN” — Olszany	17	37:72	
11. „ORZEŁ” — Witoszów	15	36:71	
12. „ZJEDNOCZENI” — Bolesławice	13	41:70	

PUNKTACJA NA NAJLEPSZEGO ZAWODNIKA SEZONU 1988/89

1. Kuska Adam 71 pkt
2. Grandys Bogdan 65,5 pkt
3. Kluza Janusz 62 pkt
4. Rak Andrzej 61,5 pkt

NAJLEPSI STRZELCY W LUTOMII

1. Rak Andrzej 13 bramek
2. Kuska Adam 11 bramek
3. Wolański Robert 10 bramek
4. Jachim Krzysztof 8 bramek

NAJLEPSZY BRAMKARZ W KL. „B”
Jarosiński Krystian — „KŁOS”
Lutomia

Rok korzystnych, miłych zmian. Jeśli myślisz trzeźwo i zaufasz swojemu wrodzonemu wyczuciu tego, co najistotniejsze, da się pokonać każda — nawet największa — przeszkoda. Rok 1989 powinien budować przede wszystkim wspierając się na przyjaciółach. Nikt się ani razu od ciebie nie odwróci.

I DEKADA (22.6.—1.7.)

1. Najbardziej powinno cię ucieszyć, że uda ci się zlikwidować zagrożenie i nie tylko uratować wielkie szczęście, ale także je umocnić. Dokonasz tego, ponieważ wykazujesz doskonałe wyczucie i nie pozwolisz się wyprowadzić z równowagi przez różne przeciwności i nieżyczliwych ci ludzi.

2. Wprawdzie prawdziwe sukcesy czekają cię dopiero od początku sierpnia, ale za to większe niż się spodziewasz. Do początku października wszystko będzie ci niemal wpadać w ręce. W listopadzie odczujesz dużej dowartościowanie twojej osoby.

3. Ponieważ wykazujesz naprawdę dobre zamiary i jesteś gotowy do przyjaznego współzycia, pewne pojednanie stanie się dla ciebie jedynym z najpiękniejszych prezentów w tym roku. Zagorzały przeciwnik poda ci rękę. Z bylej wrogości może się rozwinąć przyjaźń.

II DEKADA (2.7.—12.7.)

1. Możliwości tkwią w nawiązaniu nowych kontaktów i pogłębieniu starych przyjaźni. W ogóle sfera międzyludzka wysuwa się na pierwszy plan. Możliwe, że nieoczekiwanie zbliżysz się bardzo do człowieka, którego znasz od lat. Wyjdź temu naprzeciw.

2. Rok zacznie się obiecująco. Po aktywnej fazie na wiosnę, lato i jesień będą raczej spokojne i kontemplacyjne. Na plan pierwszy wysuną się radość z życia i z pięknych rzeczy. Wiele ważnych, osobistych rozmów pozwoli ci zrozumieć nowe rzeczy.

3. Pewna niezmiernie udana podróż na wiosnę — nie tylko oderwie cię od szarej codzienności, ale pozwoli ci też zebrać wiele niezapomnianych wrażeń. Z tych przeżyć będziesz jeszcze długo czerpać. Odbądź tę podróż — jeśli to możliwe w towarzystwie.

III DEKADA (13.7.—22.7.)

1. Jeśli do tej pory miałeś wrazenie, że znajdujesz się w cieniu innych, to już minęło! O tak dużo temperamentu, ile wykazesz w tym roku, nikt by cię nie posądził. Chyba też rzadko byłeś tak precyzyjny i prostoliniowy jak w czasie nadchodzących 12 miesięcy.

2. W 1989 r. nie ma przeszkody, która byłaby nie do przeskokowania. Dużo siły i wytrwałości w lutym, szanse sukcesów zawodowych w kwietniu i w maju oraz szczęście w miłości — najprawdopodobniej w czasie podróży w lecie. To, co stracisz w październiku uda się dzyskać i naprawić w listopadzie.

3. Najpierw będziesz bardzo zazdrosny, ale potem zrozumiesz, że było to całkowicie nieuzasadnione. Pewna szarmancko przedstawiona propozycja wprawi cię w największy zachwyt. Chyba się nigdy z tym nie liczyłeś. Wiele Polaków tej dekady znajdzie w tym roku nowy dom.

LEW — 23.VII—23.VIII

Twoja wielokodność i starania, aby zapewnić innym ludziom ochronę, postawią cię w tym roku w centrum zainteresowania. Także zawodowo możesz się liczyć z rozszerzeniem twojego pola działania, co jednak należy do ciebie też większą odpowiedzialność. Ogólnie: wypełniony, pracowity i bardzo zadowalający rok.

I DEKADA (23.7.—2.8.)

1. Nareszcie znajdziesz czas i okazję, aby poświęcić się ciekawej prywatnej sprawie. Czekateś na to długo! Szczęśliwe godziny złożą się jak perły w łańcuszek. Dowiesz się rzeczy, które pomogą ci uzyskać jaśniejszą wizję twojej przyszłości.

2. Nie ma żadnych dominujących wpływów, także szanse rozwoju są całkiem korzystne. Wiatr w plecy masz szczególnie od marca do początku maja: zielone światło dla wszelkich przedsięwzięć. W lecie będziesz pogodny i zadowolony. Bogini miłości Wenus będzie cię rozpieszczać w październiku/listopadzie.

3. Spokojnie będziesz świętować swoje największe triumfy. Kiedy inni już zrezygnowali, ty wyciągasz z ognia rzecz spisana przez wszystkich na straty. To bardzo wzmocni twoją pewność siebie. Zostaniesz odpowiednio doceniony i ludzie okażą ci wdzięczność.

II DEKADA (3.8.—13.8.)

1. Napięcia, które w ubiegłym roku nadwątlili twoje siły, opadają. Możesz odetchnąć i odżyć! Z uczuciem, że się z tym uporałeś, będziesz teraz swobodniejszy w działaniu. Coraz więcej wzajemnego zrozumienia z partnerem doda ci sił.

2. Przede wszystkim w maju i czerwcu możesz liczyć na złagodzenie problemów zdrowotnych. Wzmocniły cię urlop w sierpniu. Nagłego sukcesu zawodowego możesz oczekiwać we wrześniu. Dużo radości w domu w grudniu.

3. Możesz liczyć się z nabytkiem, który sprawi ci dużo radości. Wiele Lwów będzie mogło sobie na to pozwolić dzięki spadkowi albo niespodziewanej wygranej na loterii. Innym zostanie umorzony dług, tak że spadnie im kamień z serca. Licz się z korzystnymi zmianami.

III DEKADA (14.8.—23.8.)

1. Wszystko, co do niedawna nie znajdowało jeszcze żadnego posłuchu, może teraz zostać przyjęte nadspodziewanie dobrze. Jeśli jakiś dobry pomysł tkwi jeszcze w szufladzie, wyciągnij go koniecznie. W ogóle w tym roku wykazasz się dużą pomysłowością i zmysłem wynalazczym. Zaowocuje to zwłaszcza u artystów.

2. Finansowo bardzo dochodowy rok. Straty z ubiegłego roku dadzą się wyrównać, jeśli na wiosnę nie będziesz zbyt lekkomyślny. Twój pogodny nastrój sprawi, że w lipcu wydasz się wszystkim bardzo atrakcyjny. Serca będą leżały ci u stóp. Szczęśliwa ręka do zakupów na jesień.

3. Zostaniesz zepchnięty do roli pośrednika i odniesiesz sukces. Pewne załamania w rodzinie może jeszcze zostać zalatane. Wyjdiesz z tego przeżycia wzmocniony a więzy będą jeszcze silniejsze.

Dylematy kadry inżynieryjno-technicznej

„Etymologia słowa inżynier związana jest z pojęciem twórczości. Państwo, które zaniedbałoby lub niedoceniło rolę inżyniera w wielkim procesie twórczości, nie osiągnie wyżyn technologicznych, nie osiągnie postępu technologicznego”. Oto słowa wypowiedziane przez niezwykłego już prof. Sylwestra Kaliskiego na XIX Kongresie Techników Polskich.

Spójrzmy na współczesnego inżyniera. I zastanówmy się, czy rzeczywiście istnieją warunki, aby inżynier był efektywnym twórcą. W tych rozważaniach obejmujących szereg problemów, chcemy skupić się tylko na kilku.

Okres przygotowania zawodowego robotnika, technika inżyniera wynosi 3, 5 i 9 lat. Młody inżynier i technik rozpoczynając swą pracę zawodową styka się z kolegą — robotnikiem, gdy ten jest już doświadczonym pracownikiem z określoną stawką wynagrodzenia. Zarobki inżyniera i to przeważnie na kierowniczym stanowisku — osiągną ją (jeżeli w ogóle osiągną) poziom zarobków robotnika, gdy inżynier ma 35 lat. Do tego czasu inżynier zarabia łącznie około 40% mniej niż jego rówieśnik kończący szkołę zawodową.

Nieodzwrotnie z poziomem zarobków związana jest sytuacja bytowa. Okres stażu pracy ma wpływ na szybkość otrzymania mieszkania, w warunkach wielu przedsiębiorstw preferuje się pracowników fizycznych. Ma to określony wpływ na zachowanie inżyniera, jego związek z przedsiębiorstwem, motywacje do pracy. Młody inżynier musi często zapewnić byt rodzinie i podejmuje dodatkową pracę, co w znacznym stopniu odbija się na jego pracy zawodowej. Albo po prostu — idzie sprzedawać pietruszkę na straganie lub emigruje.

Praca kadry inżynieryjno-technicznej charakteryzuje się złożonością, tzn. wymaga wiedzy nabytej i praktyki warsztatowej, ciągłej aktualizacji tej wiedzy poprzez samodzielne studiowanie literatury. Człowiek, który tego nie robi, po kilkunastu latach będzie już tylko posiadaczem dyplomu inżynierskiego, ale nie inżynierem. Praca inżyniera wymaga znajomości wielu dziedzin techniki.

Samodzielność w podejmowaniu decyzji i zdolność przewidywania zmian w różnych sytuacjach, a także kierowanie operacyjne — to następne atrybuty inżyniera pracującego na różnych szczeblach zarządzania.

Inżynier i technik ponoszą odpowiedzialność z tytułu wykonywanej pracy i jest to odpowiedzialność szeroka, wynikająca z zakresu realizowanych zadań. Działania inżyniera obarczone są zawsze ryzykiem, ryzyka tego nie ponosi robotnik. W przypadku niedania się przedsięwzięcia jedynym winnym jest inżynier i technik. Powoduje to także określone stresy i frustracje.

Z tytułu kierowania zespołami ludzkimi i odpowiedzialności za te zespoły powstają obciążenia psychiczne. Są one rów-

nież udziałem momentów podejmowania decyzji, a także ponoszonego ryzyka. Napięte terminy realizacji, opóźnienia w produkcji, obawa o pozytywny efekt przedsięwzięcia — to następne źródła zwiększonych obciążeń kadry. Zawały i nierwice — to wynik tych zwiększonych obciążeń.

Inżynierowie i technicy są autorami licznych ekspertyz i opinii, wykorzystywanych przez dyrekcje przedsiębiorstw w operatywnym kierowaniu. Prowadzą aktywną działalność na rzecz rozwoju techniki w przedsiębiorstwie, wdrażania postępu technicznego, rozwoju ruchu racjonalizatorskiego, podnoszenia kwalifikacji i aktualizacji wiedzy.

Wszystkie wymienione wyżej działania inżynierów i techników, znaczny wpływ pracy kadry na efektywność przedsiębiorstwa, a także charakter pracy — stanowią uzasadnienie dla znacznie wyższych preferencji płacowych, niż ma to miejsce obecnie.

DZIAŁANIA KADRY INŻYNIERYJNO-TECHNICZNEJ I JEJ WPŁYW NA EFEKTYWNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTWA

Jednym z podstawowych warunków wychodzenia z kryzysu jest wzrost aktywności gospodarczej. Wyroby produkowane przez przedsiębiorstwa muszą charakteryzować się wysokimi wartościami technicznymi, jakościowymi i ekonomicznymi. Tworzenie nowych konstrukcji, wdrażanie nowoczesnych i wysokowydajnych procesów technologicznych, organizowanie produkcji, poprawa warunków pracy — to główne zadania dla kadry inżynierów i techników w przedsiębiorstwach.

Trzeba stwierdzić jednoznacznie, że mechanicy regionu wykorzystują swą wiedzę i umiejętności dla utrzymania produkcji w tak zmiennych i trudnych warunkach. Świadczą o tym wyniki ekonomiczne osiągnięte przez przedsiębiorstwa.

SYTUACJA PŁACOWA

W polityce płacowej, począwszy od połowy lat siedemdziesiątych, rozpoczęło się odchylenie od wiązania płac z wynikami pracy, kwalifikacjami, odpowiedzialnością. Stosunek średnich płac pracowników inżynieryjno-technicznych do robotniczych systematycznie obniżał się. W roku 1955 wynosił 1,6:1, w roku 1970 spadł do 1,5:1, w roku 1979 osiągnął 1,2:1, a po roku 1980 uległ dalszemu pogorszeniu i obecnie wynosi według analizy przeprowadzonej przez ZZG SIMP w 104 przedsiębiorstwach w Polsce:

- dla inżynierów-technologów — 0,99:1
- dla inżynierów-konstruktorów — 1,01:1
- dla techników-technologów — 0,94:1
- dla techników-konstruktorów — 0,95:1

Po roku 1980 nastąpił żywiołowy wzrost płac, głównie na stanowiskach robotniczych. Napór żądań płacowych doprowa-

dził do całkowitego zniszczenia racjonalnego obliczania zarobków, a taryfikatory zaszerogowania odpowiadające posiadanym kwalifikacjom przestały mieć jakiegokolwiek znaczenie. W ten sposób kraj nasz stał się jedynym, w którym oficjalnie szczycono się wyrównaniem zarobków: twórców — inżynierów i wykonawców — robotników.

Na spotkaniu kadry inżynieryjno-technicznej z władzami w 1986 roku stwierdzono, iż: na taki błąd polityczno-ekonomiczny nie pozwolili sobie i nie pozwolili, aby nie cofnąć się w rozwoju, żaden inny kraj socjalistyczny i kapitalistyczny.

Nastąpił spadek rangi i aury inżyniera-technika. Pewne grupy robotników nie rozumieją potrzeby zatrudniania inżynierów i techników, kształtuje się niechęć do nich stosunek, a nawet występuje lekceważenie pracy inżynierskiej. Szczególnie przykrym jest fakt iż stan taki i opinie, są akceptowane przez kierownictwa niektórych przedsiębiorstw.

Dla kadry inżynieryjno-technicznej jest oczywiste, że robotnik wymaga od nas oktywnego i operatywnego wprowadzenia postępu technicznego, poprawy organizacji warunków pracy, zaangażowanej postawy twórczej i społecznej. Są to wymagania uzasadnione, ale aby je spełnić potrzebne jest właściwe honorowanie wysokokwalifikowanej i wydajnej pracy.

Niskie płace inżynierów i techników powodują spadek zainteresowania własną pracą i szukanie dodatkowych zarobków. Zanika dążenie do podnoszenia kwalifikacji, wzrasta wędrowka pomiędzy zakładami, nasilają się tendencje do emigracji z kraju, spada zainteresowanie studiami technicznymi.

Trzeba zdawać sobie sprawę do czego prowadzi przedsiębiorstwo zastój w postępie technicznym i rezygnacja z umotywowania prac inżynierskich. Można prowadzić rozważania na temat wartości pracy twórczej i umysłowej, koncepcyjnej i wykonawczej, udziału w tworzeniu zysku w przedsiębiorstwie poszczególnych grup pracowników, ale nie można uchylać się od wprowadzenia prawidłowych relacji płacowych odpowiadających poziomowi nabytych kwalifikacji i wartości wysokokwalifikowanej pracy.

Konieczne jest ustalenie poziomu płac w przedsiębiorstwie, w oparciu o wartościowanie pracy. Taniść pracy inżynierów i techników powoduje, że są oni kierowani na stanowiska i funkcje nie wymagające ich faktycznych kwalifikacji. Powoduje to, iż wyrabia się pogląd o rzekomo małej przydatności i efektywności kadry inżynieryjno-technicznej.

Jednym z decydujących kryteriów winien być bezwzględnie czas potrzebny do uzyskania kwalifikacji niezbędnych do wykonywania określonej pracy. Jeśli przyjąć, że czas programowy, po ukończeniu szkoły podstawowej, niezbędny do uzyskania świadectwa robotnika kwalifikowanego wynosi 3 lata, technika — 5 lat, inżyniera — 9 lat, to proporcje płacowe między tymi grupami winny kształtować się następująco: 1:1,7:3. Przyjęcie takiego punktu odniesienia jest niezbędne. Trzeba wyraźnie podkreślić, że nie chodzi tutaj o jakies specjalne traktowanie ludzi z dyplomami, ale o systemowe odzwierciedlenie wartości pracy złożonej, zwłaszcza twórczej i organizatorskiej, która powinna być honorowana znacznie wyżej niż praca prosta, choćby ta ostatnia połączona była z dużym wysiłkiem fizycznym.

Z ogólnych statystyk międzynarodowych wiemy, że stosunki płac inżynierów do płac robotników sięgają, np. we Francji — 2,9; w RFN — 2,6. Stosunki płac dla techników do płac robotników podawano: we Francji — 1,7; w RFN — 1,5.

Rzecznik d/s płac
OW SIMP w Wałbrzychu
mgr inż. Krzysztof Frąckowiak

PIŁKARZE w NRD

Na zdjęciu drużyna FWS (TKKF) przed meczem towarzyskim z Chemie — Riesa NRD.

Tym razem „centra” Jurka Madury trafiła w siatkę bramki przeciwników, ale od wewnętrznej strony.

Na zdjęciu wspólne pozowanie obu drużyn po zakończonym pojedynku piłkarskim. FWS — Chemie Riesa, który odbył się 16 lipca br. i zakończył się wynikiem remisowym 1:1.

WYNIKI LIGI TKKF

Podajemy ostateczne wyniki rozgrywek w piłce nożnej w ramach Ligi TKKF zakładów pracy miasta Świdnicy, sezonu 1988/89.

	pkt	bramki
1. FWS	25:3	68:18
2. PBK	19:9	40:31
3. RUSW	14:14	28:29
4. ZEM	12:16	31:35
5. PKS	11:17	25:33
6. WODKAN	11:17	21:31
7. SSM	11:17	20:44
8. PSS	9:19	23:35

Drużyna FWS występowała w składzie: Sasnal Kazimierz (kapitan), Kogut Stanisław, Czapczyński Marek, Gaszyński Ryszard, Kondracki Janusz, Wroński Raymond, Nawara Ryszard,

Baziak Józef, Matuszak Andrzej, Madura Jerzy, Luciński Dariusz, Wolański Robert, Kurzeja Bogusław, Wąclaw Wiesław, Jaroński Krystian, Pośpiech Henryk, Kozłowski Ryszard, kierownikiem drużyny jest kol. Bogdan Mączyński.

Puchar „FAIR PLAY” zdobyła drużyna ZEM „ELMOT”, która „zarobiła” tylko 3 pkt karne.

Puchar „KRÓLA STRZELCÓW” zdobył NAWARA Ryszard — FWS zdobywając 21 bramek.

Serdecznie gratulujemy wszystkim zawodnikom FWS, drużynie ZEM „ELMOT”, KRÓLOWI STRZELCÓW oraz wszystkim działaczom TKKF.

WYNIKI — PUNKTY

Podajemy wyniki imprez sportowych organizowanych z okazji obchodów Święta Odrodzenia 22-Lipca.

V Turniej Blyskawiczny Piłki Nożnej (drużyn 7-osobowych)

I. FWS (skład: Sasnal Kazimierz — kap., Masny Tadeusz, Wroński Raymond, Nawara Ryszard, Madura Jerzy, Magierski Jan, Gaszyński Ryszard, Wąclaw Wiesław, Kurzeja Bogusław, Luciński Dariusz — kier. drużyny, Mączyński Bogdan).

II. OSiR

III. Cech Rzemiosł Różnych

IV. Urząd Pocztowo Telekomunikacyjny (łącznie startowało 8 drużyn)

Letni Turniej Tenisa Ziarnego

1. Płoński Robert — ZWAP
2. Rosłoński Zbigniew — ZNP
3. Masny Tadeusz — FWS
4. Kozłowski Władysław — ŚFUP (udział wzięło 31 zawodników)

Indywidualny Turniej Szachowy

- I — Mieczysław Żuraw — TKKF (FWS)
- II — Jerzy Sobczyk — ZWAP
- III — Michał Czajkowski — FWS
- IV — Franciszek Mikołajewicz — TKKF (FWS)

KOMUNIKAT z I zawodów strzeleckich o Puchar Prezesa ZW TKKF w Wałbrzychu —

KONKURENCJA: karabinek pneumatyczny, 20 strzałów, postawa stojąca 10, z podpórka 10, tarcze 12 pkt, odległość 10 m.

KOBIETY

- I. Fabryka Wagonów „Świdnica”
  1. Sobkiewicz Gabriela — 213 pkt
  2. Praska Urszula — 202 pkt
  3. Dybowska Aleksandra — 214 pkt
 łącznie = 629 pkt
- II. Rejon Drug Publicznych w Świdnicy
  1. Tomalewska Renata — 206 pkt
  2. Spiewak Maria — 176 pkt
  3. Sajdak Monika — 200 pkt
 łącznie = 582 pkt
- III. Zakłady Wytwórcze Aparatury Precyzyjnej w Świdnicy
  1. Czarnicka Małgorzata — 189 pkt
  2. Maślankiewicz Wiesława — 192 pkt
  3. Gondel Renata — 198 pkt
 łącznie = 579 pkt
- IV. Zakłady Radiowe „DIORA” Nowa Ruda
  1. łącznie = 578 pkt

MĘZCZYŹNI

- I. Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Budowlane — Wałbrzych
  1. Kubiak Jan — 221 pkt
  2. Kaźmierczak Jan — 215 pkt
  3. Pochowski Jan — 225 pkt
 łącznie = 661 pkt
- II. Fabryka Wagonów „Świdnica”
  1. Mrozkiewicz Wojciech — 219 pkt
  2. Sogański Konrad — 221 pkt
  3. Gutkowski Kazimierz — 216 pkt
 łącznie = 656 pkt
- III. Zakłady Porcelany Stołowej „Krzysztof” Wałbrzych
  1. Niedziela Ireneusz — 212 pkt
  2. Zmył Władysław — 214 pkt
  3. Becher Andrzej — 218 pkt
 łącznie = 644 pkt
- IV. Rejonowy Urząd Spraw Wewnętrznych w Świdnicy
  1. łącznie = 641 pkt
- V. Świdnicka Fabryka Urządzeń Przemysłowych Świdnica
  1. łącznie = 640 pkt
- VI. Zakłady Radiowe „DIORA” Nowa Ruda
  1. łącznie = 605 pkt
- VII. Zakłady Wytwórcze Aparatury Precyzyjnej w Świdnicy
  1. łącznie = 560 pkt
- VIII. Zakłady Przemysłu Lniarskiego „CELMA” w Wałbrzychu
  1. łącznie = 543 pkt
- Ognisko TKKF „BOLKO” w Świdnicy — poza konkursem
  1. łącznie = 644 pkt

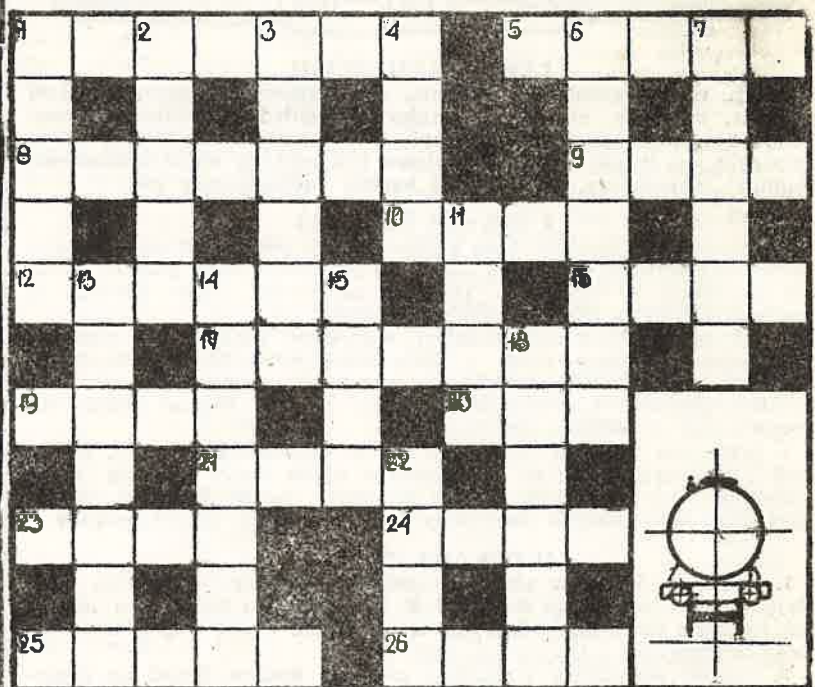

Wiecznie młody „snajper” naszej drużyny kol. Kazik Sasnal nadal należy do najlepszych strzelców Ligi TKKF.

Zeglowanie na jachcie „Bołko Świdnicki” po Mazurskich Jeziorach to wielka przygoda.

KRZYŻÓWKA

Znaczenie wyrazów:

POZIOMO: 1) człowiek despotyczny, 5) może być wzroku, dotyku, słuchu, 8) imię męskie, 9) może być okrągła i prostokątna, 10) zawiadomienie o przesyłce, 12) miasto osr. adm. Tajwanu, 16) pędzi ulicami na sygnale, 17) największy lodowiec Karakorum, 19) bez przerwy rośnie, 20) ropucha olbrzymia, 21) miasto w Malajzji, port nad cieśniną Malaka, 23) w tytule powieści K. Simonowa, 24) objaśnienie, 25) prawy dopływ Dniestru, 26) szczyt, najwyższy punkt.

wstające wskutek łamania się lodowca, 11) pisemne zezwolenie na przekroczenie granicy, 13) kamień szlachetny, 14) osadowe skały okrągłe i prostokątne, 15) ind. bóg śmierci, 18) samolubstwo, 22) tekst wypowiedziany przez jedną z osób w utworze dramatycznym.

Opracował:
Szczepan Bakalarczyk

Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numeru:

Poziomo: narkoza, ukłoni, posesja, lato, molo, Liakat, rajd, okaryny, wosk, Lot, Aram, kiwi, apel, schab, arat.

Pionowo: Nepal, Rosja, Olszak, Adam, koloryt, ostoja, oryl, łowiec, kokaina, tama, nowela, mapa.

„WAGONOWIEC” miesięcznik Fabryki Wagonów „Świdnica” w Świdnicy, ul. Strzeleńska 35. Redaguje kolegium.
Redaktor naczelny: mgr Teodor Gądziera, tel. 200-71 wsw. 203.
Druk: Dolnośląskie Zakłady Graficzne, Zakład nr 4, Rynek 34, 58-100 Świdnica, zam. 2711-4-0808 2.000 8-89 F-22